

**Силабус курсу
ЗАХИСТ РОСЛИН ВІД КЛІЩІВ І НЕМАТОД**

Освітній ступінь – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність: 202 Захист і карантин рослин
Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин»
Кількість кредитів: 5 (на основі повної загальної середньої освіти),
5 (на основі ОКР молодшого спеціаліста з терміном навчання 2 роки і 10 місяців), **5** (на основі ОКР молодшого спеціаліста з терміном навчання 1 рік і 10 місяців)
Рік підготовки, семестр – IV рік, I семестр (на основі повної загальної середньої освіти), **III рік, I семестр** (на основі ОКР молодшого спеціаліста з терміном навчання 2 роки і 10 місяців), **II рік, I семестр** (на основі ОКР молодшого спеціаліста з терміном навчання 1 рік і 10 місяців)
Компонент освітньої програми: вибірковий
Дні занять: згідно з розкладом занять заліково-екзаменаційної сесії
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи
Мова викладання: українська

Керівник курсу

К. С.-Г. Н., викл. **Голіней Галина Михайлівна**

Контактна інформація halyna.holiney@gmail.com; 0673152058

Опис дисципліни

Мета навчальної дисципліни курсу – вивчення особливостей біології кліщів і нематод, основних шляхів розвитку та взаємодії між паразитом і хазяїном, класифікації на базі сучасних даних систематики, визначення основних шкідників кліщів і нематод за характером пошкодження і формування професійних умінь щодо захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів.

Створення системного підходу щодо розуміння паразитичних організмів на основі знань про особливості будови, комах; засвоєння сучасних принципів таксономії та систематики тварин; вивчення студентами шкідників посівів сільськогосподарських культур і знаходження шкідників за окремими ознаками пошкоджених рослин.

Навчальний контент

№	Тему	Результати навчання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.		
1	Тема 1. Вступ. Морфологія, біологія, систематика кліщів	Знати: - особливості біології, морфології та екології шкідливих організмів; - фізіологічні показники у процесі життєдіяльності шкідливого організму; - законодавчі та нормативно- стилеві основи професійного мовлення; - сучасні фітосанітарні вимоги, правила і показники щодо ідентифікації шкідливих організмів. Вміти: - оцінювати фізіологію шкідливих організмів; - володіти офіційно-діловим, науковим, розмовним стилями української мови для забезпечення професійного спілкування; - використовувати латинську термінологію в практичній роботі у назвах збудників хвороб рослин, шкідників, бур'янів, медикаментів тощо. - визначати видовий склад шкідливих видів організмів і їх вплив на формування агроценозів.
2	Тема 2. Особливості систематики паразитоформних кліщів	
3	Тема 3. Особливості систематики акариформних кліщів	
4	Тема 4. Роль екологічних факторів на чисельність кліщів	
5	Тема 5. Характеристика класу Круглі Черви, або Нематоди – Nematoda та основних рядів нематод	
6	Тема 6. Систематика фітонематод	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.		
7	Тема 7. Методи обліку та заходи захисту	Знати: - особливості розвитку і розмноження регульованих шкідливих

	сільськогосподарських культур від кліщів і нематод	організмів; - методики спостереження за появою шкідників, розвитку хвороб і поширенням бур'янів та їх чисельністю і шкідливістю.
8	Тема 8. Захист рослин від кліщів	Вміти: - проводити моніторинг із застосуванням відповідної нормативно-правової бази щодо оцінювання кількісних і якісних показників фітосанітарного стану агробіоценозів; - проводити візуальні спостереження, ґрунтові розкопки, використовувати принаджувальне та феромонне спеціальне обладнання; - визначати кількісні показники змін структур шкідливих організмів у часі і просторі.
9	Тема 9. Павутинні кліщі	
10	Тема 10. Бурі кліщі	
11	Тема 11. Галові кліщі	
12	Тема 12. Захист рослин від фітонематод	
13	Тема 13. Листові нематоди	
14	Тема 14. Стеблові нематоди	
15	Тема 15. Кореневі нематоди	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з захисту і карантину рослин або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, з використанням теорій і методів біології та аграрних наук
ЗК 2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 5	Здатність спілкуватися іноземною мовою, здатність до роботи в іншомовному середовищі
ЗК 9	Здатність приймати обґрунтовані рішення
ЗК 11	Здатність працювати в міжнародному контексті
ЗК 12	Навички здійснення безпечної діяльності
СК 1	Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за сучасними принципами і методами
СК 4	Здатність виявляти, локалізувати і ліквідувати регульовані шкідливі організми за результатами інспектування та фіто санітарної експертизи
СК 8	Здатність комплексно застосовувати методи для довгострокового регулювання, розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог
СК 10	Здатність організувати роботи зі зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин, спрямовані на адаптацію європейських вимог
РН 1	Володіти знаннями, що сприяють розвитку загальної політичної культури та активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей
РН 3	Вільно спілкуватися усно і письмово українською та іноземною мовами з професійних питань, що належать до спеціальності «Захист і карантин рослин»
РН 6	Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття
РН 9	Ефективно планувати час для отримання прогнозованих результатів діяльності із захисту і карантину рослин

PH 10	Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин
PH 14	Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин
PH 15	Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України
PH 16	Знати основні історичні етапи розвитку предметної області

Літературні джерела

1. Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні / О. В. Башинська, Н. А. Константінова, Л. А. Пилипенко та ін. – К. : Урожай, 2009. – 249 с.
2. Моніторинг шкідників сільськогосподарських культур: навч. посібник / С. В. Станкевич, І. В. Забродіна; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : ФОП Бровін О. В., 2016. – 216 с.
3. Омері І. Д. Кліщі родини Phytoseiidae (Parasitiformes, Mesostigmata), які мешкають на рослинах дендропарків та ботанічних садів лісостепу України / Ірина Дмитрівна Омері : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата біологічних наук: спеціальність 03.00.08. – зоологія. – Київ, 2008. – 21 с.
4. Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: навчальний посібник / О. М. Єрохіна. – К. : Аграрна освіта, 2014. – 431 с.
5. Погребняк С. Г. Комплекси кліщів агроценозу плодового саду в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. біол. наук : спец. 03.00.08 “Зоологія” / С. Г. Погребняк ; НАН України, Ін. зоології ім. І. І. Шмальгаузена. – К., 1998. – 17 с.
6. Щербак Г. Й. Зоологія безхребетних. у 3-х т. / Щербак Г. Й., Царичкова Д. Б., Вервес Ю. Г. – К. : Либідь, 1992. – 318 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-6) усне опитування, тести, завдання	30
Модуль 2 (теми 7-15) усне опитування, тести, завдання	40
Підсумковий контроль	30
Сума	100

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) навчальний контент (повний текст лекцій);
- 3) тематика та зміст лабораторних робіт;
- 4) питання для самостійної роботи, поточного і підсумкового контролю;
- 5) тематика курсових робіт;
- 6) електронне навчання у системі Moodle;
- 7) забезпечення дисципліни навчальними інформаційними джерелами, інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням.